

Je slang beschrijven

Taalhandeling: Beschrijven
Schrijftaak: Beschrijven van een slang
Lesdoel: Leerlingen ervaren wat een beschrijving goed maakt.

Beschrijven	ervaarles
	instructieles
	oefenles

Nieuwsbegriponderwerp: Ontsnapte cobra

N.B. Niveau A en B Schrijven hebben vanaf deze week dezelfde handleiding.

Lees over het omgaan met verschillende niveaus in de lessen de uitleg op blz. 5.

Schrijftaak

Les 1

- Introductie: wanneer maak je een beschrijving?
- Leerlingen maken een beschrijving bij een van de slangen. Afbeeldingen van alle slangen staan op het digibord.
- Leerlingen lezen in een groepje elkaars teksten en bespreken welke slang bij welke tekst zou kunnen horen.
- Klassegesprek: wat is de leerlingen opgevallen bij de beschrijvingen: wanneer is een beschrijving duidelijk en wanneer niet?

Les 2

- Klassegesprek: waaraan voldoen goede beschrijvingen (dit hebben de leerlingen in les 1 ervaren).
- U doet hardop denkend met een 'slechte' tekst (is bijgeleverd) voor hoe u met die tekst de slang probeert te vinden.
- De leerlingen krijgen een nieuwe slang toebedeeld en beschrijven die.
- Deze beschrijvingen worden willekeurig over de leerlingen verdeeld en alle leerlingen zoeken de bijpassende slang.
- Klassikaal nagaan of de beschrijvingen aan de juiste slangen zijn gekoppeld.

Voorbereiding

- Lees vooraf beide lessen door.
- Maak een groepjesindeling voor groepjes van 4 leerlingen in opdracht 3.

Handleiding Les 1

Materiaal

- Voor de leerlingen: opdrachtblad.
- Blaadjes om de teksten op te schrijven.

Vooraf

- Regel dat u de slangen op het digibord kunt laten zien (www.pinterest.com/nieuwsbegrip/nb-schrijven-beschrijf-je-slang/) en/of de slangen in deze handleiding (blz. 6 en verder) in kleur kunt printen.

- Zorg ervoor dat u de aantekeningen op het digibord (opdracht 4) op kunt slaan voor les 2.

OPDRACHT 1 **Waarom ga je schrijven: om iets terug te vinden**

1. Herinner de leerlingen aan de ontsnapte cobra waar ze over gelezen hebben. De eigenaar moest natuurlijk precies kunnen uitleggen hoe zijn slang eruitzag. Dit gaan zij vandaag ook doen: een slang beschrijven. En om te weten of je beschrijving goed is, mag iemand anders uit de klas proberen met jouw beschrijving de juiste slang te vinden. Wat leren ze hiermee: (1) ze leren een goede beschrijving maken en (2) ze leren iets over slangen.
2. Ga in op: waarom is het belangrijk om iets goed te kunnen beschrijven? Wanneer zou je een beschrijving schrijven? (Als je iets kwijt bent, als je iets op je verlanglijst zet.)
3. Om te ervaren welke informatie er in een omschrijving moet staan, spelen twee leerlingen een kort rollenspel: 'Stel je voor, jouw slang is ontsnapt. Het is een hele giftige! Je belt de gemeente om te waarschuwen dat je slang ontsnapt is.' Eén leerling speelt de eigenaar van de slang, een andere leerling speelt iemand van de gemeente. De gemeenteambtenaar wil precies weten hoe de slang eruitziet en stelt daarover zoveel mogelijk vragen (open vragen, geen ja/nee-vragen).
4. Projecteer de slangen op het digibord. Laat de gemeenteambtenaar even met de rug naar het bord zitten, zodat hij het bord niet ziet. Wijs een slang op het bord aan. Laat leerling 1 de gemeente bellen. Leerling 2 mag zich nu omdraaien zodat hij alle slangen kan zien.

OPDRACHT 2 **Wat voor tekst schrijf je: een beschrijving van je slang die ontsnapt is.**

1. Geef elke leerling een slang: een kleurenprintje of een nummer van een slang. **Druk de leerlingen op het hart dat zij geheimhouden welke slang zij hebben.**
2. Laat de leerlingen een beschrijving maken op een los blaadje. Geef de leerlingen hiervoor vijf à tien minuten.
3. Verzamel daarna de geschreven teksten.

Belangrijk: Hebt u niet heel veel leerlingen zorg dan dat slangen beschreven worden die op elkaar lijken! Zorg ook dat de leerlingen alle slangen kunnen zien, dan kunnen zij de slangen onderling vergelijken en weten ze wat belangrijk is om op te nemen in de beschrijving.

Zwakke leerlingen: Leerlingen die niet tot schrijven komen, laat u eerst mondeling hun slang beschrijven; eventueel aan de instructietafel zodat anderen niet ontdekken welke slang ze hebben.

OPDRACHT 3 **Uitproberen: slangen bij beschrijvingen zoeken 1**

Zet groepjes van vier leerlingen bij elkaar. De leerlingen in een groepje geven hun teksten aan de buurman/vrouw in het groepje. Die lezen de beschrijvingen, vertellen over welke slang het volgens hen gaat en bespreken dat met de andere twee: denken zij hetzelfde? De schrijvers maken op hun opdrachtblad aantekeningen over hun eigen tekst.

Snelle leerlingen: Stimuleer hen om hardop te denken tijdens het lezen.

Zwakke leerlingen: Doen deze opdracht onder uw leiding.

OPDRACHT 4 Leren: wat kun je verbeteren?

Laat enkele leerlingen kort vertellen over wat hen opviel. Wat hebben ze kunnen leren over een goede beschrijving? Schrijf de dingen die de leerlingen noemen op het digibord en sla dit op om in les 2 opnieuw te gebruiken. Mogelijk noemen de leerlingen:

- dat je om goed te beschrijven, je slang moet **vergelijken** met andere slangen,
- dat er bepaalde **categorieën** zijn: kleur (ogen en lichaam), vorm van de kop, strepen/vlekken/stippen, dun of dik.
- Dat je bij elkaar zet wat bij elkaar hoort, en begint met het belangrijkste.
- Dat je goede zinnen maakt zonder spelfouten.

Terugkijken

In de volgende les gaan we verder met leren hoe je een goede beschrijving maakt.

Afronding

Maak afspraken over het eventueel printen en bewaren van de teksten.

Handleiding Les 2

Materiaal

- Voor de leerlingen: opdrachtblad.
- Schrijf de tekst die u op blz. 4 vindt over op een blaadje en houd dit beschikbaar.
- Hang een lijn op waar de geschreven teksten van deze les opgehangen kunnen worden.

OPDRACHT 5 Herhalen: wat hebben we al geleerd?

Houd een klassengesprek:

- Herinner de leerlingen aan les 1. Wat hebben ze toen gedaan? Wat is belangrijk bij het maken van een goede beschrijving? Laat de punten die aan het einde van les 1 zijn genoemd zien op het digibord en loop ze na.
- Vertel dat u zelf ook een slang beschreven hebt en vraag een leerling met uw tekst (zie blz. 4) de juiste slang te vinden. Laat de leerling dit hardop denkend doen. Vraag hem/haar bijvoorbeeld na elke zin: welke slang zou het kunnen zijn, waarom denk je dat, zou ook een andere slang bedoeld kunnen zijn?

OPDRACHT 6 Schrijven: een nieuwe beschrijving maken

1. Zet de slangen weer op het digibord.
2. Geef elke leerling een nieuwe slang (is weer geheim!)
3. Leerlingen schrijven opnieuw een beschrijvende tekst, nu bij hun nieuwe slang. Ze gebruiken hierbij hun aantekeningen van opdracht 4 en de punten die op het digibord staan.
4. Verzamel de geschreven teksten.

Snelle leerlingen: mogen een derde slang beschrijven.

Zwakke leerlingen: laat u een voor een de punten op het digibord volgen en eventueel eerst mondeling beschrijven.

OPDRACHT 7 Uitproberen: slangen bij beschrijvingen zoeken 2

1. Wijs de leerlingen op de lijn die in de klas hangt en deel de teksten willekeurig uit.
2. Geef opdracht: tekst lezen, bedenken welke slang erbij hoort, nummer op de tekst zetten en ophangen aan de lijn.
3. Bespreek met de leerlingen hoe het verliep. Staan de goede nummers op de teksten? Zo niet, waaraan ligt dat?

OPDRACHT 8 Terugkijken: het schrijven bespreken

Bespreek met de leerlingen: Wanneer ging het maken van je beschrijving beter, in les 1 of in les 2? Hoe kwam dat?

Afronding

Laat de leerlingen de opdrachten en (een kopie van) hun werk opbergen in hun map. Geef de leerlingen een compliment voor hun inzet.

Verschillen in de lessen tussen niveau A en B

	B	A
Opdrachtblad	Meer open opdracht	Meer gestructureerde opdracht
tekstniveau	Van de leerlingen mag verwacht worden: een meer samenhangende tekst en een betere woordkeus dan bij A	Van de leerlingen mag verwacht worden: een tekst met minder samenhang en zwakkere woordkeus dan bij B.

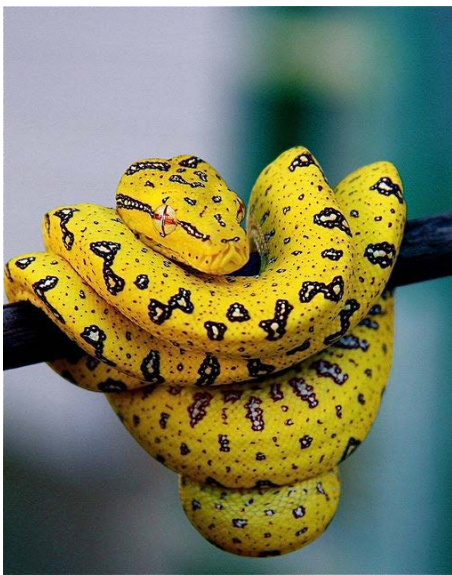
Tekst bij opdracht 5

De slang heeft een kop met enge ogen die opzij zitten. Er zitten strepen op. Hij is een soort rood. Hij heeft ook andere kleuren.

Niveaus bij Nieuwsbegrip Schrijven

Verschillen tussen leerlingen kunnen op het gebied van schrijfvaardigheid groot zijn. In de Nieuwsbegrip schrijflessen gaan we hier op de volgende manieren mee om:

- Niveau A en B hebben **verschillende opdrachtbladen**. De instructies zijn op niveau A eenvoudiger geformuleerd en opdrachten kunnen eenvoudiger zijn.
- A en B hebben **dezelfde handleiding**. De schrijftaak en de lesopbouw is op beide niveaus hetzelfde. Soms geeft de handleiding aan wat het verschil is tussen A en B.
- Aan leerlingen uit groep 5-6 stelt u **andere eisen** dan aan leerlingen in groep 7-8 waar het gaat om de kwaliteit van hun tekst. Deze eisen vindt u terug in de rubrics: niveau A presteert op 3 en 4, B presteert op 1 en 2. Rubrics zijn opgenomen in instructie- en oefenlessen, niet in ervaarlessen.
- In de handleiding vindt u eveneens **extra aanwijzingen voor zowel snelle als langzame leerlingen**. Dit zijn aanwijzingen die voornamelijk betrekking hebben op meer of minder ondersteuning. Voorbeelden zijn een extra stukje schrijven voor snelle leerlingen en werken aan de instructietafel voor langzamere leerlingen.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

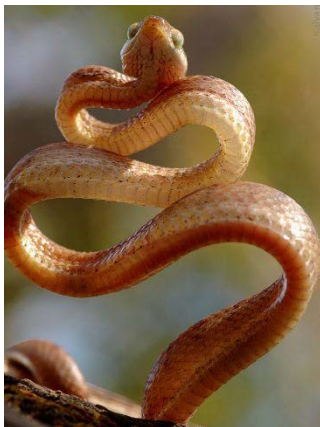
11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33